

SOKOLSKI GLASNIK

1924.

4.

V Ljubljani, dne 29. februarja 1924.

Na jednoj od zadnjih sednica odbora JSS. javio se neki brat dobro misleći s predlogom, da sva društva Jugoslovenskoga sokolskoga saveza pripomognu, da se novčane prilike saveznog vodstva poprave. Predlagao je t. zv. savezni dan, koji bi se imao priređivati jedanput u godini i koji bi bio povećen sakupljanju prinosa za Sokolstvo. Bez sumnje, bila je to pametna misao, pa i plemenita misao.

Misao se osniva na načelu samopomoći — sokolskom načelu; ujedno je u toj misli izražena uzajamnost, koja ima da vlada u celokupnoj našoj organizaciji i koju bi morali osećati svi pojedinci i sva društva.

Sa tog gledišta stvar postaje zanimljiva ne samo obzirom na to, koliko će savezni dan doneti materijalnih sredstava, već također obzirom na pitanje, koliko dužnosti osećaju u tom pogledu društva i pojedinci prema organizaciji, zajednici.

Smisao za organizaciju i međusobnu pomoć dobro je merilo za našu zrelost.

U tom pogledu moramo imati u vidu, da imamo višu sokolsku organizaciju radi toga, da u njoj združujemo energiju pojedinaca u silnu moć zajednice, kojom hoćemo da postignemo svoj uzvišeni cilj, koji se bez žrtava ne može postići. Viša organizacija je za svakog pojedinca i za svako društvo samo ono, što omogućuje uspeh, jer pojedinac i pojedino društvo u narodu kao neznatan drobac naroda sam kao takav ne može mnogo značiti, jer njegov uticaj ne dolazi do opće važnosti. Združene snage pak mnogo postignu; postanu ne samo značajne već i odlučujuće. U tu svrhu imamo organizaciju i toj svrsi mora služiti svaki pojedinac. Iz toga mora također proizlaziti potpunoma opravdana spoznaja: što jača je opća organizacija, tim jači su njeni delovi: župe, društva, pojedinci.

Svaka žrtva za organizaciju prema tome za društvo ili pojedinca nije izgubljeno materijalno sredstvo, nije ni velikodušno poklonjen milodar, već je samo potreban i koristan prinos.

S ovog gledišta pogledajmo, kako se je gore navedeni zaključak izvršio.

Savezni odbor, koji se sastoji iz zastupnikâ svih župa, to je ona instanca, kojoj smo svi dužni disciplinu, zaključio je, da se ima savezni dan vršiti u decembru godine 1923., a do kraja godine 1923. da se imaju saveznom starešinstvu poslati sakupljeni prinosi.

U savezu imamo prema najnovijoj statistici 417 društava. Od tih društava poslalo je do kraja decembra 65 društava 31.235·20 dinara. Do danas poslalo je 129 društava 45.801·45 dinara.

Nekoja društva molila su za produženje roka — mesne prilike to traže, i opravdanim razlozima moramo se pokloniti. Druga društva mole, da ih se oslobodi — uzroke navodaju takove, kakove bi moglo navesti svako društvo. Ostala društva pak šute i valjda čekaju, da se stvar zaboravi.

Stvar smatram ozbiljnom — kako rečeno, ne toliko u pogledu novčanog prinosa (neka mi to izvini brat savezni blagajnik), koliko u pogledu pitanja naše zrelosti. Mislim da nam nedostaje još mnogo vaspitanja — razmišljajte o tome, braćo!

M. — ž.

Tretja obletnica smrti našega prvega brata staroste

Nagovor pred vrsto.

Bratje!

Dne 11. marca se obnavlja tretja obletnica smrti brata dr. Ivana Oražna, prvega staroste Jugoslovenskega sokolskega saveza. Nagla in nepričakovana smrt nam ga je ugrabila, ko se je bližal vrhuncu moške moči, sokolske zrelosti in človeške popolnosti. Nemila usoda je s kruto roko segla po tem lepem življenju, ko bi ga najbolj potrebovali. Danes bi blažeče, vzpodbujajoče in dvigajoče vplivalo na nas vse, na vso veliko sokolsko rodovino, ki gleda in čuti vrzel, še danes zevajočo v naših vrstah! Srečna je samo ljubljena domača zemlja, ki brata starosto čvrsto drži v svojem tesnem, hladnem objemu...

Velika je bila njegova ljubezen do domovine. Zakaj ta domovina, kolikor je je združene v eno celoto v današnjih naših državnih mejah in kolikor jo čaka odrešenja zunaj teh mej, je globoko in verno živela v njegovi duši že dolgo prej, preden se je zrušil stari svet krivic in nasilja in nam je pravica dala vsaj velik del tega, kar je bilo, kar je in kar ostane naše! Njegova ljubezen je objemala vse brate in vse sestre, naš naraščaj in našo deco z iskrenostjo in toploto, ki jo more vsebovati le pravo sokolsko srce. Ni nam bil brat samo po imenu, bil je naš z vsem svojim bistvom, z besedo in dejanjem, z mislijo in dušo! Že v letih mladeniške ognjevitosti in borbenosti je s svojimi čustvi prekoračil tesni krog domačnosti in se razgledal in razkrojil v vso daljino in širjavo jugoslovenskega in slovanskega sveta! Obseg njegovega mišljenja je smelost duha raztegnila po ukazu hotenja in pozitivnega ustvarjanja preko vseh pregrad in nastav in v bratu Oražnu izobličila tip ponosnega in samozavestnega slovanskega moža in idealnega Sokola!

Svoje imetje je ostavil našemu zdravniškemu naraščaju v pomoč. S tem je nameraval zagotoviti podporo onim, ki se pripravljajo na odgovorni in izvšni poklic prijateljev, dobrotnikov in zaščitnikov trpečega človeštva. Zdravnik naj lajša bolniku telesne bolečine, a naj še veliko bolj skrbi za ojačanje njegove odporne sile, da se prepreči izbruh in razširjenje bolezni. Zdravnik naj s prijazno, veščo in prepričevalno besedo bodri obupanca in leči duševno rano, ki največkrat uničujoče učinkuje na ves organizem in provzroča človeško propast. Zdravnik stoj v službi svojega naroda dobesedno noč in dan — samemu sebi zadnji, vsakemu drugemu prvi! Tako vzorno je umeval brat Oražen svoj zdravniški poklic, in nešteto je primerov, ki pričajo, da sta mu bili dobrotu in blagodušnost stalni in zvesti spremljevalki, kadar je hitel k bolnikovi postelji, zlasti če je stala ta v siromašnem domu.

Ni nobenega dvoma, da je hotel brat dr. Oražen postaviti zdravniški naraščaj, ki mu naj njegova oporoka pomaga pridobiti si zdravniško diplomu, v službo ljudstva po Sokolstvu, ki mu je glavna in najvišja naloga telesna in нравstvena vzgoja vsega naroda brez izjeme in razlike. Zdravnik v službi Sokolstva in s Sokolstvom v službi naroda! Tako se glasi idejna, globlja stran listine, ki jo je ostavil naš brat starosta kot vidno in trajno dokazilo idealnosti svoje poslednje volje. Kadar se misel na smrt izlije v veliko dejanje, je smrtniku delež posmrtno življenje, ki prehaja od roda do roda v posledicah njegovih del!

Toda vseh teh svetlih spominov, ki nas trajno vežejo z bratom Oražnom, bi ne bilo, ako bi jih ne spletla med njim in med nami njegova jaka sokolska osebnost, ki se je iznad viharjev sreča in življenja razvila kot osnovna in bistvena črta njegovega značaja. Čim bolj je prodril v lepoto, bogastvo in pomembnost sokolske ideje, tem rajši in tem laže se je brat starosta odmikal vabam in lokavostim vsakdanjih prilik, teženj, premen in bojev, ker je dospel

do spoznanja, da je treba sokolovanju celega moza, kakor je treba vsaki veliki ideji nedeljene in nedeljive ljubezni, požrtvovalnosti in deloljubnosti! Zato pa ni bilo nikogar med nami, ki smo ga poznali in se v iskrenem bratstvu naslanjali nanj, ki bi ne občeval z njim z brezpogojno zaupnostjo in resnično vdanostjo.

Sokolstvo nam je dalo dr. Oražna takega, kakršen se je udejstvoval v javnosti in kakršen se je podpisal v knjigo svojega življenja z zadnjo energično potezo zveste desnice! Sokol Oražen stoji pred vsemi drugimi, brat Oražen je med najdražjimi našimi imeni, brat starosta je na viru današnjega našega Sokolstva. Iz njegovega srca neusahnjeno žubori vrelec svežega našega življenja, se preliva širom naše zemlje, oploja in napaja desetstičere množice, ki zavestno in tvoreče služijo ideji in jo prenašajo z delom v življenje! Eno je samo, česar ne vzame smrt: življenje, ki je vredno življenja!

E. Gangl.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

Glavna skupščina Jugoslovenskega sokolskega saveza se bo vršila v zmislu sklepa odborove seje dne 23. marca 1924. v Ljubljani. Obenem za ta čas je sklical savezni tehnični odbor sejo saveznega prednjaškega zbora. — Zasedanja se bodo vršila po naslednjem sporedu: Dne 22. marca ob 8. uri zjutraj seja saveznega prednjaškega zbora v dvorani Kazine. — Isti dan ob 15. uri zaupni sestanek župnih delegatov. — Isti dan ob 18. uri seja kandidatnega odseka. Tudi ti dve zborovanji se bosta vršili v Kazinski dvorani. — Zvečer ob 20. uri priredijo ljubljanska društva telovadno akademijo. — Naslednji dan, dne 23. marca, ob 9. uri se bo vršila v Kazinski dvorani glavna skupščina z naslednjim dnevnim redom: 1.) Poročila starešinstva in tehničnega odbora. 2.) Poročila odsekov. 3.) Izprememba pravil JSS. 4.) Volitev starešinstva. 5.) Predlogi žup. 6.) Slučajnosti. — Na glavno skupščino pošlje vsaka župa za vsakih započetih 500 članov po enega zastopnika. Župe morajo javiti imena delegatov zadnji čas do 15. marca, da se jim preskrbe prenočišča, katerih naslove dobijo v pisarni JSS. v Narodnem domu.

XXXVII. redna seja starešinstva JSS. dne 11. februarja 1924. Navzočni: Gangl, Bajželj, Čobal, Deu, dr. Fux, Kajzelj, Marolt, Poženel, Švajgar, Turk, Trdinova. Opravičena Mir. Ambrožič, dr. Ravnihar. — Glavne skupščine žup Celje, Ljubljana, Novi Sad, Reka se vršijo dne 17. februarja 1924., Kragujevac dne 20. februarja 1924. in Maribor dne 7. marca 1924. Kot savezni zastopniki se udeležijo skupščin v Celju dr. Ravnihar, v Mariboru dr. Fux, v Novem Sadu Paunković, v Kragujevcu Vojinović, na Reki Marolt. — Brat tajnik poroča o seji Društva za gojitev treznosti, kateri je prisostvoval kot savezni zastopnik, ter predloži resolucije, ki so bile sprejete na sestanku. Starešinstvo sprejme resolucije v celoti. — Ob priliki smrti pesnika Šantića se izreče župi Mostar sožalje. — Podoficirski čitalnici v Sinju se podari po en izvod vseh knjig, ki jih ima savez v zalogi. — Upravni odbor dr. Oražnovega doma zahteva, da se mu vrnejo knjige in dekoracije dr. Oražna, ki jih ima savez, v svrhu ureditve Oražnove sobe v dijaškem domu. Zaradi nekaterih nejasnosti se zadevo odloži do prihodnje seje. — Župo Zagreb se pooblasti, da povabi na pokrajinski zlet v Zagrebu češko Sokolstvo. — V olimpijski izvršilni odbor v Zagrebu se imenujeta kot zastopnika JSS. br. Mir. Ambrožič in br. Kajzelj. — Z ozirom na dopis župe Celje prečita br. tajnik poročilo br. staroste, v katerem poroča o raznih intervencijah, za katere je prosila župa. Župi se sporoče odgovori merodajnih faktorjev. Br. tajnik prečita poročilo staroste o poteku glavne skupščine v Zagrebu. — Z ozirom na to,

da pišejo politični listi o sokolskih notranjih zadevah, se naprosi vse napredne ljubljanske časopise, da to opuste. — Za savezni dan je poslalo doslej 107 društev 45.701 Din. — Br. Švajgar se odpošlje v Prago, da prouči novo ureditev katastra in zavarovalnega fonda ČOS. — Br. Bajželj poda obširno poročilo o skupščini župe I. v Ljubljani. Zlasti omenja poročilo o razpravi, kako zainteresirati mladino za telovadnico. Da se ta zadeva kolikor mogoče natančno pretrese, se sklene sklicati anketo ljubljanskih sokolskih delavcev ter se poveri br. Bajžlja, da sestavi tozadeven načrt. — Br. Bajželj prečita predlog za sabor, ki se glasi v tem zmislu, da naj se sklene na saboru, da se savezni in župni T. O. od sedaj naprej volijo, ne pa kakor do sedaj, da jih savezni, oziroma župni načelnik imenuje. Starešinstvo si osvoji predlog ter ga predloži saboru. — Br. Gangl poda obširno poročilo o poteku glavne skupščine v Novem mestu.

XXXVIII. redna seja starešinstva JSS, dne 18. februarja 1924. Navzočni: dr. Ravnihar, Mir. Ambrožič, Bajželj, Čobal, dr. Fux, Gangl, Kajzelj, Marolt, Poženel, Turk; opravičen Švajgar. — Br. starosta poda poročilo o glavni skupščini sokolske župe Celje. — Kancelarija kralja se zahvaljuje za podarjene sokolske knjige za prestolonaslednika. — Prireditve podoficirskega podpornega društva v Ljubljani se udeleži dr. Ravnihar. — Sokolska župa I predloži sklepe svoje glavne skupščine. — Predlog sokolske župe I v Ljubljani, da naj se društva in župe obvešča z okrožnicami samo pótém Glasnika, se sprejme. — Vse župe in društva se opozori, da bodo odslej naprej vse okrožnice objavljene samo v Sokolskem Glasniku, katerega morajo vsi funkcionarji društev točno prečitati ter navodila izvršiti. — Okrožnica župe Ljubljana I, ki jo je poslala nekaterim župam, se vzame na znanje. — Župa Ljubljana I poroča o prireditvi saveznega dne pri posameznih društvih v njenem območju. Župi se sporoči, naj pozove društva, da izvedejo sklep odborove seje glede saveznega dne. — Z ozirom na dopis župe Reka se sestra sklep odborove seje o izpremembi imena župe ter ostane pri starem imenu. — Olimpijski odbor v Zagrebu pošilja nekatera pojasnila glede mednarodne tekme pri olimpijadi v Parizu. Br. Ambrožič pojasni, da se vrši prve dni marca izbirna tekma, na kar se sporoči olimpijskemu odboru končna odločitev. — Določi se natančen spored glavne skupščine, ki se vrši meseca marca v Ljubljani. — Mestna občina ljubljanska sporoča, da ne reflektira na nakup zletnega zemljišča. — Br. Marolt poda obširno poročilo o glavni skupščini Reka. — Br. Kajzelj poroča o poteku glavne skupščine Ljubljana. — Anketa, ki je bila sklenjena na zadnji seji, se vrši 11. marca ob 8. uri zvečer v saveznih prostorih.

Za savezni dan so prispevala do sedaj naslednja društva: Župa Banjaluka: Banjaluka 1000 Din, Bos. Dubica 872, Prnjavor 1000, Bos. Krupa 300; skupaj 3172 Din. — Župa Beograd: Beograd I 411-25 Din, Požarevac 500, Zemun 507, Obrenovac 405; skupaj 823-25 Din. — Župa Bjelovar: Bjelovar 400 Din, Hercegovac 150, Koprivnica 304, Križevci 100, Virovitica 250; skupaj 1204 Din. — Župa Celje: Celje 1500 Din, Hrastnik 120, Laško 129, Petrovče 390, Šmarje pri Jelšah 100, St. Jurij ob juž. žel. 250, Trbovlje 400, Vranksko 275, Zalec 260; skupaj 3424 Din. — Župa Kragujevac: Kragujevac 1200 Din, Čuprija 800, Gor. Malinovac 79, Pračin 300; skupaj 2379 Din. — Župa Kranj: Kranj 250 Din, Gorenja vas 200, Jesenice 483, Koroška Bela 231, Stražišče 100, Skofja Loka 250, Tržič 339-45; skupaj 1853-45 Din. — Župa Ljubljana: Ljubljana 5309-25 Din, Borovnica 224-25, Domžale 173, Šiška 391-50, Preserje 148; skupaj 6246 Din. — Župa Ljubljana I: Ljubljana I 1803-25 Din, Dol. Logatec 100, Gor. Logatec 400, Kamnik 100, Loška dolina 400, Moste 200, Planina 200, Ribnica 250, Sodražica 422, Štepanja vas 200, St. Vid nad Ljubljano 100, Unec 100; skupaj 4275-25. — Župa Maribor: Maribor 317-25 Din, Dravograd 250, Križevci 50,

Ljutomer 50, Mežica 438, Muta-Vuzenica 260, Ruše-Selnice 323, Središče 200, Studenci 121-60, Sv. Lenart 200, Varaždin 200, Varaždinske Toplice 101; skupaj 2510-85. — Župa Mostar: Metković 500 Din, Opuzen 400; skupaj 900 Din. — Župa Niš: Vranje 1010 Din. — Župa Novi Sad: Novi Sad 500 Din, Čurug 235, Pivnice 200, Stari Bečej 800, Stari Futog 150, Stari Vrbas 150, Subotica 1020; skupaj 3055 Din. — Župa Novo mesto: Novo mesto 500 Din, Bojanci 100, Črnomelj 250, Gor. Straža 200, Karlovac 1000, Št. Jernej 163-10, Trebnje 300, Toplice 100; skupaj 2613-10 Din. — Župa Osijek: Brod na Savi 630 Din, Donji Miholjac 500, Požega 250, Valpovo 300; skupaj 1680. — Župa Sušak: Černik-Čavle 100 Din, Kastav 400, Plaški 80; skupaj 530. — Župa Sarajevo: Sarajevo 708-80 Din, Pale 501-75; skupaj 1210-55 Din. — Župa Šabac: Šabac 500 Din, Klenak 100, Zvornik 500; skupaj 1100 Din. — Župa Šibenik: Šibenik 310 Din, Biograd 600; skupaj 910 Din. — Župa Tuzla: Kreka 350 Din. — Župa Užice: Užice 1200 Din. — Župa Vel. Bečkerek: Arandjelovac 320 Din, Opovo 500, Srp. Krstir 100; skupaj 920 Din. — Župa Zagreb: Zagreb I 2500 Din, Bizeljsko 100, Boštanj 50, Brežice 250, Globoko 75, Rajhenburg 200, Raja 60, Sisak 200; skupaj 3435 Din. — Vse župe skupaj 45.801-45 Din.

IZ TEHNIČNEGA ODBORA JSS.

Vabilo na V. sejo prednjaškega zbora Jugoslovenskega sokolskega saveza, ki se bo vršila dne 22. marca 1924. ob 8. uri (dopoldne) v Ljubljani v Kazinski dvorani. — Dnevni red: 1. Poročilo za skupščino. — 2. Predlog T. O. za medzletne tekme članov in članic v letu 1925. (referira br. Miroslav Ambrožič). — 3. Predlog T. O. za določitev razmerja med tehničnimi in upravnimi organi, delokrog tehničnega vodstva (referira br. Miroslav Ambrožič). — 4. Predlog za izpremembo pravil z ozirom na volitve ženskih članic starešinstva. — 5. Predlog za volitev načelnika in treh namestnikov načelnika. — 6. Predlog za volitev načelnice in treh namestnic načelnice. — 7. Volitev članov izpraševalne komisije za savezne prednjaške izpite (predsednika in štirih članov v zmislu pravilnika za savezne prednjaške izpite). — 8. Slučajnosti. — Pripomnimo, da se bodo elaborati referatov, ki pridejo v razpravo, po možnosti doposlali župnim T. O. v proučevanje in premislek. — V zmislu določil § 1. «Pravil prednjačkov zbora JSS.» tvorijo prednjaški zbor: savezni načelnik, namestniki načelnika, ves T. O. saveza in vsi župni načelniki ali njihovi od župnih tehničnih odborov posebno za ta primer določeni namestniki. Z ozirom na predloge pod 4.) in 6.) se na to sejo prednjaškega zbora vabijo tudi vse župne načelnice, ali pa njihove posebej za ta namen določene namestnice načelnic. V župah, kjer ni župne načelnice, odnosno ni izvedena tehnična organizacija članic, se lahko udeleži tega zborovanja članica kakega prednjaškega zbora, ki pa mora biti poverjena za to ali od župnega načelnika ali župnega tehničnega odbora. — Zdravo! — Za tehnični odbor JSS.: Miroslav Ambrožič, posle vodeči načelnikov namestnik. — Francè Ahčin, tajnik.

Za olimpijado v Parizu. V svrhu ugotovitve, ali imamo na razpolago za tekmo na olimpijadi v Parizu primeren telovadski material, sklicuje savezni tehnični odbor telovadce, ki bi prišli v poštev, na preizkušnjo, ki se bo vršila dne 6. marca 1924. ob 16. uri popoldne v Ljubljani (Narodni dom, telovadnica). Tehnični odbor se bo oziral samo na one telovadce, ki se osebno zglasijo in pokažejo predpisane vaje, kolikor jih znajo.

Novi župni prednjaki. Dne 2. februarja 1924. so se vršili v Sarajevu župni prednjaški izpit pred izpraševalno komisijo pod predsedstvom saveznega poverjenika in župnega načelnika brata dr. Bogdana Vidovića. Kot člani komisije so izpraševali naslednji bratje: Stevan Žakula, Uroš Čović, Gjуре

Gašparac, Ignac Hengster, Pavo Kraus in dr. Jindrih Čihak. K izpitu se je prijavilo pet bratov, ki so ga vsi prestali, in sicer z odličnim uspehom brata: Rudolf Ažman in Jovo Stanković (oba iz društva Sarajevo), s povoljnim uspehom bratje: Mehmed Ablaković (Sarajevo), Nikola Drakulić (Pale) in Vladimir Plavšić (Visoko). — Savezni TO. je imenovane prednjake na svoji seji dne 7. februarja 1924. potrdil za župne prednjake.

IZ ŽUP

Prednjački ispiti u sokolskoj župi Banatskoj. Održani su bili 3. februara 1924. u Vršcu. Prijavljenih kandidata je bilo svega 12 od kojih 3 sestre iz Vršca. Od članova 4 su bila iz Vel. Bečkereka, 4 iz Vršca i 1 iz Vel. Kikinde. Članovi ispitne komisije su bili: kao predsednik br. M. Vojinović iz Beograda, a kao članovi br. M. Moljec i br. A. Pogačnik iz Vel. Bečkereka i br. B. Dimitrijević iz Vršca. — Kandidati su po zanimanju bili: 3 učenika učiteljske škole, 3 činovnika, 2 činovnice (sestre), 1 (sestra) domaćeg zanimanja, 1 profesor, 1 elektrotehničar i 1 muzičar (vojnik) — Ispiti su bili: pismeni, teorijski i praktični. Svi su kandidati ispit položili i to: 3 člana kao odlično sposobni i 5 kao sposobni. Od sestara 2 kao odlično sposobne i 1 kao sposobna. Celokupan uspeh ispita je bio vrlo zadovoljavajući. — Pre početka i pri završetku ispita govoreno je bilo kandidatima o važnosti prednjačkih ispita i o ponosnom pozivu i dužnosti sokolskih prednjaka-vaspitača. — Svi kandidati dobili su odmah i svedočanstva o položenom ispitu. Prethodni župski tečaj (od 14 dana) imali su svi osim 1 brata. — Banatska župa je mlada i potpuno je shvatila značaj o vaspitanju prednjaka. Održati župski prednjački tečaj i posle njega i prednjačke ispite i to redovno svake godine — to za temeljni, trajni i pravi napredak sokolski znači više nego prirediti najveći župski slet. Jer od sletova i najlepše uspehli unutarnji rad, disciplina i redovno vaspitanje prednjaštva i članstva samo gubi — a od dobrih i uspehli škola i ispita samo može dobiti. Škole prednjačke i ispiti to znači zidanje Sokolstva od temelja. Sletovi — kad oskudevamo u prednjaštvu i u opštoj organizaciji — oni znače zidanje Sokolstva od krova. Svaka bi župa trebala imati ovo u vidu i prirediti što manje sletova i što više škola i prednjačkih ispita. Naše bi Sokolstvo kroz nekoliko godina izgledalo znatno bolje u svakom pogledu. Jer životni stup Sokolstva su dobri i sokolski vaspitani prednjaci i prednjakinje.

M. Vjč.

Sokolska župa Celje. Župno starešinstvo in tehnični odbor sta izvršila tekom oktobra in novembra 1923., torej pred pričetkom župnega prednjaškega tečaja, nadzorstvo svojih društev. V splošnem je podalo nadzorovanje naslednjo sliko po stanju jeseni 1923.: stalnih prednjaških zborov, vadbenih načrtov, redne statistike ni, usposobljenih prednjakov je malo ali pa nič. Telovadijo večinoma samo oddelki članstva in dece, naraščaja ni. Redna, sestavna vadba se vrši v najskromnejšem obsegu. Prosvetnih odsekov v zmislu saveznega prosvetnega programa (Sokolski Glasnik št. 3/4, l. 1923.) ni. Izvoljen je sicer tu pa tam načelnik prosvetnega odseka, toda o delovanju tega odseka še ne more biti govora. Nova pravila (po sklepah zagrebške skupščine 1922.) so večinoma neizvedena ali pa sploh niso bila stavljena na dnevni red občnih zborov. Upravno delovanje ni boljše od telovadnega ali prosvetnega. Sicer so blagajniška mesta po večini dobro zasedena, tajniški posli in članska matica pa zahtevajo izvežbanejših, deloma tudi vestnejših činovnikov. Upravni tečaji so neizbežna potreba. Članstvo večkrat ne doseže niti normativnega eksistenčnega minimuma (50), poljedelski stan je relativno dobro zastopan. Sedeži društev so v trgih in vaseh z zelo malim številom prebivalstva, ki je deloma anacionalno ali pa protisokolsko.

Prednjaški zbor celjske župe se je na seji dne 17. februara 1924. konstituiral sledeće: načelnik Lojze Jerin (Celje), načelnica Marica Černejeva (Celje), I. namestnik načelnika Vilko Kukec (Zalec), II. namestnik načelnika Srećko Razpotnik (Zidani most), I. namestnica načelnice Ela Horvatova (Soštanj), II. namestnica načelnice Nina Trdinova (Celje), tajnik dr. Jurij Štempihar (Celje). — V župni tehn. odbor se določiše bratje: načelnik dr. Štempihar kot tajnik, Kukec in Razpotnik kot člana, Gustav Kostanjšek (Trbovlje) kot načelnik naraščajškega odseka, ter sestre: Černejeva, Horvatova in Trdinova kot članice ženskega odseka. — Ker se okrožja še niso konstituirala, se bratje okrožni načelnici pozovejo, naj to takoj uredi; okrožni zlet se določiše na okrožnih obćnih zborih. — Župni zlet se vrši dne 20. julija 1924. v Št. Juriju ob južni železnici. — Župni naraščajski dan se vrši dne 29. junija 1924. v Celju.

Godišnja skupština sarajevske sokolske župe. Sarajevska sokolska župa održala je u nedelju 10. februara svoju redovnu godišnju skupštinu, na kojoj su bila zastupljena društva: Visoko, Zenica, Višegrad, Pale, Kakanj, Novo Sarajevo i Sarajevo. Rad župe u minuloj godini znatno je napredovao. Društvo Bugojno prestalo je s radom, no s druge strane župa se pojaćala osnivanjem društava u Kaknju i Novom Sarajevu. U najskorije vreme u izgledu je osnivanje društava u Svjetlini, Rogatici i Goraždi. Da bi povećala broj, za društva neophodno potrebnih prednjaka, župa je u martu održala prednjaćki tećaj, koji je pohadalo 19 prednjaćkih pripravnika. Za učesnike tećaja održan je ovih dana ispit. Ispitu su pristupila petorica, od kojih su osposobljeni za prednjake dva sa odličnim i tri sa povoljnim uspehom. Radi poticanja društava na življiji rad, župa je priredila II. župski javni ćas sa natećanjem. Javni ćas je održan koncem septembra i potpuno je uspeo. Povodom desetgodišnjice sarajevskog vidovdanskog događaja, na želju odbora župe, odredio je Jugoslovenski sokolski savez, da se na Vidov dan ove godine održii III. pokrajinski slet Jugoslovenskog sokolskog saveza u Sarajevu. Opsežne pripreme za slet, već su u punom jeku. U tu svrhu župa je počela sa izdavanjem «Sletskog Vesnika». List će do maja izlaziti mesećno jedan put, a po tom, svake sedmice do sleta. Na skupštini je izabran novi upravni odbor, u koji su ušla braća: starosta dr. Vojislav Besarović; I. zamenik staroste dr. Srećko Perišić; II. zamenik staroste Danilo Nikolić (Visoko); načelnik Stevan Zakula; I. zamenik načelnika dr. Bogdan Vidović; II. zamenik načelnika Mirko Vukojević (Visoko); tajnik Aleksa Starćević; blagajnik Kosta Čurčić; proćelnik naraštaja i prosvetnog odseka Uroš Čović; revizori Mirko Vuletić, Savo Trifunović i Rihard Stefani.

Iz zagrebaćke župe. S novom godinom započeo je u zagrebaćkoj župi življiji život i intenzivniji rad, kao da sve osjeća da idemo u susret velikim sokolskim danima sabora i sleta. Opažalo se to najbolje po društvenim skupštinama, gde se vidio jak interes ćlanstva za događaje ne samo u župi, već općenito u ćitavom našem Sokolstvu. Najjaći izražaj tome dala je skupština same župe na kojoj se istakao pravi sokolski ćuh i tećnja za sokolskim radom. I ako je bilo kritike u pojedinim izveštajima, to ta kritika nije bila osuda dosadanjeg rada, već tećnja da se taj rad ojaća i prospješii. To je zgodno primetio i sam starješina saveza, koji je sudelovao u skupštini i obodrio župu, da nastavi svojim dosadanjim radom. U novobirano starješinstvo s malim promjenama ušla su sva stara lica, pa je starješinom župe izabran brat dr. Oto Gavranćić, a podstarješinama braća: Ante Brozović, ujedno i predsjednik župskog prosvjetnog odjela, dr. Milan Metikoš i dr. Kandare; tajnikom dr. Branko Mrvoš, blagajnikom brat Vlado Vranić, a voćom župe brat Dragutin Šulce. — Tehnićki odbor župe dovršio je sa svim predradnjama za pokrajinski slet u Zagrebu, pa su sve za ovaj slet određene vježbe izašle u župskom Vjesniku. Koristeći se zaključkom poslednje savezne skup-

štine u Beogradu, da se župe mogu prozvati historijskim imenima, župa je na svojoj skupštini jednoglasno usvojila zaključak da se pozivlje Sokolska župa kralja Petra Svačića. To je učinjeno s razloga, da se tako održi spomen na poslednjeg hrvatskog kralja, koji je tragično završio u Petrovoj Gori, koja se nalazi baš na teritoriju zagrebačke župe. Kako župu ove godine čeka golem posao, to si je sve svijesno velike odgovornosti pred sveukupnim Sokolstvom, pa se zato već sada živo sprema, da što brže zade u glavnu kolotečinu rada, što je međutim već postignuto formiranjem širokog sletskog odbora. Budu li društva svijesna svoje zadaće, kako domaća župska tako i ona, koja su za slet obvezatna, onda već danas možemo s nadom i to potpunom nadom gledati u uspjeh.

A. B.

BELEŽKE

V drugi številki sarajevskega Sletskega Vesnika čitamo naslednjo beležko: «Neka bratska društva, naročito iz Slovenije, vratila su 1. broj 'Sletskoga Vesnika' sa oznakom 'se ne prima' ili 'se nas ne tiče'. Uredništvo znade, da učestvovanje na ovom sletu nije obavezno za sva br. društva, učlanjena u Savezu, ali je 1. broj poslalo svakom br. društvu sa željom, da ovim listom popuni svoju društvenu knjižnicu. I ovakvi mali listovi sačinjavaju građu za historijat ujedinjenog Sokolstva, pored toga što su namenjeni propagaciji velike misli sokolske i tehničkim pripremama za Slet, u koje mora biti, u glavnom, upućen svaki član našega Sokolstva. Neka ta br. društva uredništvu ne zamere, što ih se je setilo i što je mislilo, da ni njima neće biti na odmet.» — V tem pogledu se pri nas vobče mnogo greši, toda kriva niso društva, temveč društveni funkcionarji. Članstvo željno pričakuje informacij, tudi iz društev v Sloveniji se bo mnogo članov odzvalo pozivu, da posetijo sarajevski zlet, toda oni činitelji, ki bi se v prvi vrsti morali zanimati za vsak sokolski pokret ter se pri tem učiti in s tem poučevati druge, so malomarni ter ne izpolnjujejo svojih dolžnosti. Vsak sokolski list bi morala imeti vsaj v s a k a sokolska knjižnica, vsak sokolski list m o r a biti na razpolago članstvu, da ga čita v društveni sobi ali telovadnici. Izdatke za sokolske liste m o r a vsako društvo prenesti. Oni društveni činitelji pa, ki se jim zdi izdatek za sokolski list v znesku 1-50 Din ali 15 Din prevelik, naj si vzamejo za merilo ceno, kolikor stane danes liter vina, in naj se lotijo vprašanja, koliko litrov vina izpijejo posamezni člani ter kaj bi se dalo brez škode za narodni blagor pri tem prihraniti.

M. A.—č.

*

Vojvodinski jugoslovenski nacionalisti so izdali 17. številko letošnjega svojega glasila pod naslovom Sokolski Vidovdan. Na čelu lista imamo citat kralja Aleksandra: «...Sokoli budite i odsad celom našem narodu primer jedinstva narodnoga...», potem pa pravi uredništvo: «Organizacija Jugoslov. Nacionalista ima sa Sokolstvom tolikih dodirnih tačaka, te smatramo svojom dužnosti, da jedan broj 'Vidovdana' posvetimo našem Sokolstvu. — Činimo to i radi toga, što će ovogodišnji Sokolski Sabor imati presudnu ulogu u životu našeg Sokola. — Želimo celu jugoslovensku javnost zainteresovati za sokolsko pitanje. Želimo ujedno sokolsku misao proširiti i ojačati. — Uvereni smo, da jačajući Sokolstvo, dižemo snagu naše nacije i naše države.» — List prinaša članke odličnih sokolskih delavcev in gradivo, ki res odgovarja namenu, ki si ga je stavilo uredništvo. — Z veseljem moramo pozdravljati to podjetje vojvodinskih nacionalistov, ki je polno nesebičnosti in plemenite težnje. Njihova dobra volja bo gotovo plačana z dobrim uspehom, ki si ga želimo v enaki meri.

M. A.—č.